

A Pécsi Ítéltábla Pécsett, a 2014. évi május hó 29. napján megtartott nyilvános fellebbezési tárgyalás alapján meghozta az alábbi

### **í t é l e t e t:**

A másodfokú bíróság a rablás büntettének kísérlete és más bűncselekmény miatt **I.rendű vádlott és 2 társa** ellen indult büntetőügyben a Zalaegerszegi Törvényszék 3.B.4/2013/43. számú ítéletének I.rendű és II.rendű vádlottakra vonatkozó részét az alábbiak szerint változtatja meg:

- I.rendű vádlotthalmazati büntetését a közügyektől eltiltás érintetlenül hagyása mellett 7 (hét) év 6 (hat) hónap szabadságvesztésre -, II.rendű vádlottbüntetését pedig a közügyektől eltiltás érintetlenül hagyása mellett 9 (kilenc) év szabadságvesztésre enyhíti azzal, hogy azt mindkét vádlott vonatkozásában fegyházban rendeli végrehajtani;

- kötelezi I.rendű és II.rendű vádlottakat, hogy kártérítés jogcímén tizenöt napon belül fizessenek meg egyetemleg a **magánfél**1. (... , ... utca ... szám alatti) magánfélnek ...7.238 (száztizenhétezer- kettőszázharmincnyolc) forintot, a fenti összeg után a 2010. évi október hó 14. napjától a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot, és az állami adóhatóság felhívására - az abban írt módon és időben - 15.000 forint le nem rótt illetéket.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A kiszabott szabadságvesztés tartamába mindkét vádlott vonatkozásában beszámítja az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetésétől a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt is.

Kötelezi II.rendű vádlottat 18.480 (tizennyolcezer-négyszáznyolcvan) forint másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

### **I n d o k o l á s**

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen I.rendű vádlottés védője, valamint II.rendű vádlottés védője egyaránt felmentés érdekében jelentett be fellebbezést.

A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség átiratában, illetve a nyilvános tárgyaláson jelen lévő képviselője útján is az elsőfokú ítélet - rendelkező részének pontosításával történő - helybenhagyására tett indítványt.

A vádlottak, illetőleg védőik a fellebbezési tárgyaláson a korábbi jogorvoslati kérelmeiknek megfelelő tartalommal szólaltak fel azzal, hogy I.rendű vádlottvédője védence felmentése mellett, másodlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésére is indítványt tett.

A másodfokú bíróság a jogorvoslattal megtámadott határozatot a Be.348.§ (1) bekezdése értelmében a megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül. A felülbírálatnak a Be.349.§ (1) bekezdése szerint nem volt tárgya az elsőfokú ítélet a III.r. vádlottra vonatkozó, fellebbezés hiányában első fokon jogerőre emelkedett része.

Ennek során a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az iratok tartalma alapján, valamint a fellebbezési tárgyaláson felvett bizonyítás alapján - figyelemmel a Be.352.§ (1) bekezdésének a) pontjára - az alábbiak szerint egészítette ki, illetve helyesbítette:

A II.rendű vádlottesetében az elsőfokú ítélet felsorolásának 1. pontjában szereplő, a Pécsi Városi Bíróság 7.B.898/2008/20. számú ítélete a Baranya Megyei Bíróság 2.Bf.191/2009/4. számú ítélete folytán és helyesen 2009. szeptember 24-én emelkedett jogerőre.

A ...i Városi Bíróság 2.B.101/2010/2. számú ítélete másodfokon, a Somogy Megyei Bíróság 1.Bf.163/2010/3. számú ítéletével emelkedett jogerőre;

A Pécsi Városi Bíróság 7.Bk.212/20.../2. számú határozata helyesen 20.... május 18-án emelkedett jogerőre.

*(II.rendű vádlotterkölcsei bizonyítványa a másodfokú bíróság iratok 13. sorszáma alatt.)*

A Fiat Punto és a Fiat Ducato gépjárművek egymást mintegy 52 másodperccel követve jelentek meg a ..., ... úton. Ezt követően a Fiat Punto személygépkocsi mintegy 1 perc 45 másodperc múlva haladt el ismét, az ellenkező irányba.

*(Nyomozati iratok 195-200. oldalon lévő informatikai szakértői vélemény, valamint az ahhoz csatolt fényképfelvételek.)*

A pénzkazetta festékpatronjának robbanása 2010. október 14-én 17 óra 52 perc 6 másodperckor történt.

*(tanú1 tanú vallomása 40. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 5. oldalán.)*

A nap ... térségében 2010. október 14-én 18 óra 05 perckor nyugodott le. Napnyugta után a polgári szürkület 18 óra 36 perckor, a navigációs szürkület 19 óra ... perckor ért véget. Ezt követően éjszakai sötétség uralkodott.

*(Az Országos Meteorológiai Szolgálat fellebbezési tárgyaláson felolvasott tájékoztatása, a másodfokú bírósági iratok között 8. sorszám alatt.)*

-----

A fenti kiegészítésekkel, illetve helyesbítésekkel az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás most már mentes a Be.351.§ (2) bekezdésében felsorolt megalapozatlansági hibáktól és hiányosságoktól; az tehát hiánytalan, teljes körűen felderített, iratellenes megállapítást vagy téves ténybeli következtetést nem tartalmaz.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás részletes értékelése előtt arra szükséges utalni, hogy a védők perbeszédeiben, valamint a II.rendű vádlottírásbeli beadványában kifogásolt megállapítások, pontatlanságok nem az elsőfokú ítélet tényállásában, hanem túlnyomórészt a bizonyítékok mérlegelését érintő részében találhatók. A szóvá tett és mindössze kisebb részükben megalapozott pontatlanságok helyesbítése ezért nem igényelte az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás kiegészítését, helyesbítését, illetve ellentétes tényállás megállapítását.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a perrendi szabályok betartásával, az ügy jelentőségének megfelelő körültekintéssel és alaposággal folytatta le. Ennek során feltárta és megvizsgálta a rendelkezésre álló és kétségtelenül szűk körű bizonyítási anyagot.

Előzetesen azt szükséges leszögezni, hogy nem volt feltárhatók olyan eljárási szabálysértések I.rendű és II.rendű vádlottak tanúkénti, illetve gyanúsítottkénti, továbbá **tanú2** tanúkénti kihallgatásai során sem, amelyeket I.rendű vádlottvédője az első-, illetve a másodfokú eljárásban, valamint II.rendű vádlotta másodfokú bírósághoz eljuttatott beadványában sérelmezett. Egyetlen kivételtől eltekintve nélküli az eljárásjogi megalapozottságot ezért az a vélemény, mely szerint ezek a vallomások nem, vagy csak korlátozottan lettek volna bizonyítékként figyelembe vehetők.

A büntetőeljárási törvény a bizonyítás törvényességére vonatkozóan a Be.78.§ (1) bekezdésében és (4) bekezdésében tartalmaz előírásokat.

A Be.78.§ (1) bekezdése szerint a büntetőeljárásban szabadon felhasználható a törvényben meghatározott minden bizonyítási eszköz, és szabadon alkalmazható minden bizonyítási eljárás. A (4) bekezdés szerint pedig nem értékelhető bizonyítékként az olyan bizonyítási eszközökből származó tény, amelyet a bíróság, az ügyész vagy a nyomozó hatóság bűncselekmény útján, más tiltott módon vagy a résztvevők eljárási jogainak lényeges korlátozásával szerzett meg.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint II.rendű vádlotttanúkénti, gyanúsítottkénti kihallgatásai, továbbá a társával történt szembesítése során a nyomozó hatóság részéről bűncselekmény elkövetésére, bizonyíték tiltott módon történő beszerzésére, illetve a résztvevők eljárási jogainak lényeges korlátozására sem került sor.

A nyomozó hatóság részéről I.rendű vádlottlehetséges elkövetőként való számításba vétele a Fiat Punto típusú személygépkocsi tulajdonjoga kapcsán merült fel. Első alkalommal őt tanúként a bűncselekmény elkövetése után mintegy fél évvel, 20.... február 17-én hallgatták ki (nyomozati iratok 1491-1492. oldalain); e vallomásában arról nyilatkozott, hogy tulajdonosa egy fentebb említett típusú személygépkocsinak, melyet esetenként sógorának szokott használatra átadni. A kritikus időpontban azonban kölcsönadás nem történt, tehát az autó az ő használatában volt. Ez alkalommal a bűncselekményben való érintettsége még nem merült fel, így kihallgatására sem kerülhetett sor tanútól eltérő eljárásjogi pozícióban.

A következő kihallgatása 2012. április 23-án történt, még mindig tanúként (nyomozati iratok 1496-1498. oldalain). Ekkor tett először említést arról, hogy személygépkocsiját II.rendű vádlottnak adta kölcsön a kérdéses időpontban. Ez a vallomás - egyéb adatok hiányában - önmagára nézve legfeljebb az eljárás tényleges tárgyával összefüggésbe nem hozható, járművezetés tiltott átengedése vétségének gyanúját vethette volna fel. Következésképp tanúként való kihallgatása ezúttal sem volt kifogásolható. Ugyanilyen ok miatt nem sérelmezhető a harmadik, 2012. április 25-én lezajlott tanúkénti nyilatkozattétele (nyomozati iratok 1500-1501., 1504-15.... oldalain), ami részben a rendőrség épületében, részben az elkövetés helyszínén zajlott. Hangsúlyozni szükséges, hogy mind a négy esetben megtörtént I.rendű vádlottdokumentált, a törvényi előírásoknak megfelelő, az önvádolás kötelezettsége alóli mentességgel összefüggő figyelmeztetése. E tanúvallomások törvényessége ellen emelt kifogások ezért nem tekinthetők megalapozottnak.

I.rendű vádlottimmár gyanúsítottként történő - ötödik - kihallgatása 2012. április 26-án, míg a következők 2012. június 4-én, 2012. június ...-én, 2012. július ...-én (szembesítés), 2012. szeptember ...-én, végül 2012. szeptember 21-én zajlottak le (nyomozati iratok 1515-1550. oldalain), minden esetben a kirendelt védő jelenlétében és a törvényes figyelmeztetéseket követően. Megalapozottan tehát e nyilatkozatok törvényessége sem vitatható. A gyanúsítottai vallomások felhasználhatóságát egyébiránt a tanúkihallgatások esetleges szabálytalansága sem befolyásolná, ebben az esetben is mindössze az utóbbiak értékelése ütközne eljárásjogi akadályba. Ilyenről azonban nem volt szó.

A másodfokú bíróság hasonlóképpen nem találta megalapozottnak a II.rendű vádlott tanúként tett vallomásával összefüggésben felhozott sérelmeket. Erre 2012. április 25-én került sor (nyomozati iratok 1426-1429. oldalain), amit követett gyanúsítottként való kihallgatása (nyomozati iratok 1432-1436. oldalain). II.rendű

vádította nyomozó hatóság látókörébe egy 2012. január 20-án feladott és a rendőrséghez 2012. január 25-én érkezett (nyomozati iratok I. kötet 77-79. oldalain) névtelen levél alapján került. A levél írója arra utalt, hogy a ... lakótelepen lezajlott rablás elkövetője II.rendű vádlott volt, aki az ekkor viselt ruházatát a volt felesége ..., ... utca .... szám alatt lévő lakásának udvarán égette el. Ez a levél terhelő adatot szolgáltatott ugyan II.rendű vádlottal szemben, annak azonban nem volt akadálya, hogy a nyomozó hatóság a levélben megnevezett személyt elsőként tanúként hallgassa ki, következésképp a törvényes figyelmeztetéseket követően tett vallomása ez okból nem kifogásolható. Gyanúsított kihallgatása még ugyanezen a napon, majd másodszor 2012. július 4-én - már I.rendű vádlottterhelő vallomásainak megtételét követően - történt. A másodfokú bíróság megítélése szerint a nyomozó hatóság mérlegelési jogkörébe tartozó kérdés a megalapozott gyanú közlésének időpontja. Az áttekintett adatok alapján nem volt feltárható a nyomozó hatóság részéről olyan szabályszegés, ami az említett bizonyítékok figyelmen kívül hagyásának következményével járhatott volna.

II.rendű vádlotta másodfokú bírósághoz eljuttatott beadványában kifogást emelt volt házastársának, tanú2nek a nyomozás során tanúként tett vallomásaival összefüggésben, a törvényi előírások szerinti figyelmeztetésének elmaradása miatt. Ezt a hivatkozást a másodfokú bíróság részben megalapozottnak találta.

A tanút 2012. április 3-án történt kihallgatásakor (nyomozati iratok 115. oldalán) mindössze arra figyelmeztették, hogy önmagát és hozzátartozóját nem köteles bűncselekmény elkövetésével vádolni (Be.82.§ (1) bekezdés b) pont). Hiányozott tehát a Be.82.§ (1) bekezdés a) pontjában szereplő, a terhelt hozzátartozójaként való vallomásmegtagadási jogra való kioktatása. A kihallgatásának időpontját egybevetve a megalapozott gyanú II.rendű vádlottal történő közlése napjával, az tűnt ki, hogy **tanú2** tanú első vallomástételének idején II.rendű vádlottmég nem volt az ügy terheltje. A Be.82.§ (1) bekezdésének a) pontja szerinti figyelmeztetés alkalmazására tehát nem volt törvényes indok.

2012. május 22-én hallgatták ki másodszor az idézés nélkül megjelenő tanú2-t, ez már II.rendű vádlottterheltté nyilvánítása - 2012. április 25. - után történt. A tanú kihallgatásáról ekkor a nyomozó hatóság valóban a nem megfelelő figyelmeztetéseket követően döntött. **Tanú2** e napon mindössze arról számolt be, hogy különélő házastársa meddig tett eleget tartásdíj fizetési kötelezettségének. Nyilatkozott továbbá arról is, hogy volt anyósa az általa tett vallomások tartalmáról érdeklődött, megfenyegetve őt arra az esetre, ha terhelő tényt állítana II.rendű vádlottra. A tanú II.rendű vádlottra nézve ilyen adatokat tartalmazó nyilatkozatát azonban nem ekkor, hanem az előző, mindenben az eljárási szabályoknak megfelelő kihallgatásakor tette meg. A kifejtettekre figyelemmel a másodfokú bíróság mindössze a tanúnak a másodszor, a törvényi előírások részbeni figyelmen kívül hagyásával felvett, jelentőséggel amúgy sem bíró vallomását mellőzte a bizonyítékok közül.

---

A bizonyítékok tartalmi értékelésével kapcsolatban - az elsőfokú bíróság érvelésének megismétlése nélkül - a másodfokú bíróság az alábbiakat tartotta szükségesnek kiemelni.

I.rendű vádlottbeismerő vallomásának értékelése során kiemelt jelentőséggel bírt az a tény, hogy a cselekmény elkövetésének időpontjában a tulajdonában állt egy Fiat Punto típusú személygépkocsi, amelynek egyedi sajátosságai megegyeztek a **kft1.** biztonsági kamerájának felvételein rögzített gépkocsi tulajdonságaival. Minden alapot nélkülöz tehát a II.rendű vádlottnak a másodfokú bírósághoz eljuttatott beadványában szereplő, a kocsi típusát vitató észrevétele, nevezetesen a felvételen szereplő járműnek a Peugeot 205, illetve 206-os típussal való hasonlóságára hivatkozás. A nyomozás anyagában szerepel **tanú3** (rendőri jelentés a nyomozati iratok II. kötetének 470. oldalán), a **kft2.** Fiat márkaképviselő értékesítőjének rendőri jelentésbe rögzített nyilatkozata. Az említett személy a gépkocsiról készült fényképfelvételek megtekintése alapján az ott szereplő jármű típusát a Fiat Punto II-vel azonosította, amelyet 2002. évtől gyártottak. Elmondta, hogy a felvételen egy háromajtós, fehér színű, színre festett lökhárítóval ellátott személygépkocsi látható. További jellegzetességeként jelölte meg a nagyméretű első lámpatestet, a SPORTING felszereltséget, vagy azzal azonos hátsó lökhárítót.

A nyomozó hatóság által elvégzett adategyeztetés eredményeként (nyomozati iratok 472-476. oldalán kigyűjtött felsorolás) a fent említett feltételeknek megfelelő 134 db személygépkocsi került látókörbe. A nyomozás egy későbbi szakaszában az ezzel kapcsolatos adatok (nyomozati iratok 502. oldalán) további szűkítése révén a szóba jöhető járművek száma 25 darabra korlátozódott. Ekkor már kizárólag a modellfrissítés utáni háromajtós, fehér színű, színre fújt (SPORTING) lökhárítóval rendelkező járműveket vették figyelembe. A .....i, illetve ..... megyei üzembentartók kiszűrésével még tovább csökkent a számításba jöhető gépkocsik köre, nevezetesen ... darabra (a Somogy Megyei Rendőr-főkapitányság jelentése a nyomozati iratok 503. oldalán). Ebben a ... darab gépkocsiban már szerepelt I.rendű vádlottnak a ... forgalmi rendszámú, a felsorolt feltételeknek mindenben megfelelő autója.

A Fiat Punto típusra egyébként a csak az eljárás nyomozati szakaszában kihallgatott tehergépkocsi-vezetőnek, tanú4nek a vallomása is utalt (nyomozati iratok 1078-1082. oldalain), aki találkozott a ..., ... utcában vele szemben közlekedő ilyen típusú járművel, amelyben csak egy férfi utazott.

Az említett bizonyítékokkal szoros összefüggésben kellett tehát értékelni I.rendű vádlott magára és II.rendű vádlottra tett terhelő vallomásait is. Ezeket áttekintve pedig az volt megállapítható, hogy - a nyomozási bíró előtti megszólalásait nem számolva - I.rendű vádlotttanúként kétszer, gyanúsítottként négy alkalommal (ebből egyszer a szembesítés során), védője jelenlétében tett olyan tartalmú előadást, amely szerint a Fiat Punto gépjárművel ő járt a ... lakótelepen, majd az ... utcai helyszínen; a posta járművét II.rendű vádlottvezette; az ... utcai helyszínről társával együtt a Fiat Punto személygépkocsival menekültek.

I.rendű vádlottrendőri foglalkozását is értékelve kijelenthető, hogy a vallomástétel jogi jelentőségével, ennek következményeivel az átlagosnál jóval alaposabb ismeretekkel rendelkezett. Még csak a valószínűség szintjén sem adható bármiféle magyarázat arra, hogy I.rendű vádlottbeismerő vallomásait valótlanságuk esetén - védő jelenlétében - ennyi alkalommal miért ismételte meg. A visszavonásukra nem adott elfogadható magyarázatot, illetve a beismerő vallomások megváltoztatásakor sem tett olyan előadást, hogy a korábban elmondottak valótlanságot takarnak. Nem volt feltárható tehát olyan ok, amely I.rendű vádlottelőadásainak hitelt érdemlőségét kétségessé tette volna. A beismerést tartalmazó nyilatkozatok elfogadása mellett szóló további érv volt, hogy az abban szereplő tényállítások - az alábbiakban részletezendő kivételtől eltekintve - messzemenően összhangba hozhatók voltak a bűncselekmény elkövetésének körülményeivel. Ezt a tényezőt, a beismerő vallomások számát, továbbá a gépkocsi típusának azonosságát is figyelembe véve az ügy perdöntő és megkerülhetetlen bizonyítékának kellett tekinteni I.rendű vádlottbeismerését.

A fent kifejtettek alapján minden kétséget kizáró tényként volt rögzíthető, hogy a Fiat Punto típusú személygépkocsit a vádbeli napon és időpontban I.rendű vádlottvezette.

I.rendű vádlottvallomásának lényeges tartalmi eleme volt társának megnevezése is. A másodfokú bíróság elfogadható magyarázatot arra sem talált, hogy I.rendű vádlottmiért keverte volna valótlannul e súlyos megítélésű cselekmény elkövetésének gyanújába II.rendű vádlottat. Terhelő tényállításaira bizonyosan nem szolgálhat magyarázatul a II.rendű vádlottal szemben fennálló néhány százezer forintos, bizonyítást egyébként sem nyert tartozása. II.rendű vádlottbörtönbe juttatása ugyanis nyilvánvalóan alkalmatlan lett volna az igényérvényesítés megakadályozására. A II.rendű vádlottat terhelő vallomás olyan időszakra vonatkozott, amikor egybehangzó adatok szerint a vádlottak - általuk is elismerten - igen közeli kapcsolatban álltak egymással. Ezen túlmenően ebben az időszakban I.rendű vádlotta vezetői engedély bevonása miatt jogosítvánnyal nem rendelkező II.rendű vádlottat rendszeresen a saját személygépkocsijával szállította.

Arra sincs tehát kellő ok, hogy a másodfokú bíróság I.rendű vádlottnak társára nézve tett tényállításait kétségbe vonja. E terhelő előadás szerint pedig a pénzszállító gépkocsi vezetője II.rendű vádlottvolt.

Kétségtelen tény az is, hogy I.rendű vádlottbeismerő vallomásainak tartalma *teljes egészében* nem volt összhangba hozható az események valós lefolyásával. Jól látható azonban ennek oka is; a saját szerepének, büntetőjogi felelőssége mértékének kedvezőbb színben történő feltüntetésére törekvés. Első nyilatkozata alapján még mindössze a jelentéktelen tárgyi súlyú járművezetés tiltott átengedésére, későbbi vallomásában már a súlyosabb megítélésű, de a jelenlegi eljárás tárgyát képező bűncselekménynél mégis jóval enyhébb bűnpártolás büntetvére vonatkozóan merülhetett fel megalapozott gyanú.

I.rendű vádlottvédője perbeszédében egyebek mellett arra is utalt, hogy megalapozott adatok nem álltak rendelkezésre a vádlottak előzetes megbeszélését érintő tények rögzítésére. Ez az elsőfokú ítélet tényállásában szereplő megállapítás a védelem álláspontja szerint iratellenes, és kizárólag bírói feltételezésen alapul. Ugyanilyenek minősítette annak rögzítését is, hogy I.rendű vádlottaz események lefolyásáról már előzetesen is tudomással bírt. A másodfokú bíróság a védő érvelésével az alábbiak miatt nem értett egyet.

Ésszerű érvek mentén nem lehet azt feltételezni, hogy egy ilyen súlyú bűncselekményt valaki olyan társsal hajtson végre, akinek közreműködésében, feltételen együttműködésében, megbízhatóságában nem teljesen bizonyos. A történések szűk időhatárai között a vádlottak a cselekményt csak úgy vihették eredményesen végbe, ha ennek részleteit előzetesen megbeszélték, eltervezték, mérlegelték. A rendőr foglalkozású elkövetőtárs esetében - előzetes információ-csere hiányában - a hivatalos személyként való fellépés sem lett volna kizárható, ami a tetten ért személy elfogását, megbilincselését, rendőrkapitányságra való előállítását, illetve feljelentését, tehát a biztos lelepleződést jelentette volna. Az előzetes megállapodás elmaradása ezért súlyosan irracionális, ésszerűtlen feltételezés volna. Következésképp az elsőfokú bíróságnak erre vont ténybeli következtetése helytálló volt. II.rendű vádlottnak bizonyosan tudnia kellett azt, hogy I.rendű vádlotta járművel a megbeszélt helyen fogja őt várni. Szembetűnő volt a megválasztott helyszín alkalmassága a vádlottak találkozására, a pénznek a pénzszállító autóból történő észrevétlen átpakolására. Ugyanakkor nyilvánvalóan semmilyen legális cél nem indokolhatta, hogy I.rendű vádlottéppen itt várakozzék II.rendű vádlottra.

A cselekmény időbeli keretei közül két időpont volt kétséget kizáró bizonyossággal megállapítható; az egyik a postakocsi elvitelének időpontja, ami a 2010. évi október hó 14. napjának 17 óra 35 és 37 perce közötti időre esett. A másik ilyen adat a pénztartó kazetta felrobbanásának ideje, amely 17 óra 52 perc 06 másodperckor történt. Amint arra a másodfokú bíróság a határozat korábbi részében már utalt, II.rendű vádlottnak a kazetta felrobbanásának időpontjával kapcsolatban emelt kifogása bár alapos volt, azonban a helyesbítés nem a tényállást, hanem mindössze az indokolást érintette. Ez az első fokú ítélet 10. oldalának utolsó bekezdésében szereplő, 17 óra 50 percként megjelölt adat 17 óra 52 percre történő pontosítását jelentette.

A kazetta felrobbanásának időpontját szakember, számítógép segítségével állapította meg azzal, hogy a kazettába beépített óra 10 percet sietett, tehát ezt a tartamot visszaszámolva történt a berobbanás pontos idejének meghatározása.

A Fiat Punto típusú személygépkocsi (17 óra 39 perc 55 másodperc), majd a pénzszállító elhaladását (17 óra 40 perc 47 másodperc), illetve a visszajövetelt (17 óra 42 perc 31 másodperc) rögzítő kamerafelvételeken szereplő időbeli adatok tehát nyilvánvalóan pontatlanok voltak, a kamera óraszerkezetének néhány perces késése miatt. Annyi bizonyossággal kijelenthető, hogy a járművek ... utcai

helyszínre menetele 17 óra 52 perc előtt, visszajövele pedig az említett időpont utánra esett. A biztonsági kamerák felvételének adatai azonban az érintett járművek egymáshoz viszonyított mozgásának meghatározására ennek ellenére alkalmasak voltak. A felvételek alapján bizonyosan rögzíthető volt, hogy az ... utcai helyszínre vezető úton a Fiat Punto típusú személygépkocsit mintegy 52 másodperccel követte a posta szállító járműve. Ez olyan objektív adatnak tekinthető, mely önmagában is igazolja, hogy I.rendű vádlotta posta előtti helyszínről nem azonnal távozott, hanem csak a rablás megkezdése után, valószínűleg annak befejezésekor. Ez a körülmény pedig azt a már korábban kifejtett következtetést erősíti, hogy I.rendű vádlotta cselekményben a végrehajtás minden mozzanatának ismeretében működött közre.

Ugyancsak a biztonsági kamerafelvételek időbeli adataiból volt megállapítható, hogy a Fiat Punto oda-, valamint visszamenetele között mintegy 1 perc 45 másodperc telt el. Ez a rövid időintervallum arra nyújtott következtetési alapot, hogy az ... utcai helyszínen valóban kizárólag a I.rendű vádlottelőadásában szereplő események - a gépkocsi hátsó ajtajának kinyitása és a lemezkazetta feszegetésének megkezdése - zajlottak le. A kazetta nem várt berobbanása láttán nyilvánvalóvá vált II.rendű vádlottszámára, hogy a pénz ilyen módon nem szerezhető meg.

Az elsőfokú bíróság a fenti adatok alapján ténybeli következtetés útján helyesen állapította meg, hogy I.rendű vádlottnak már a pénzszállító jármű megszerzése előtt, majd végig az eseménysor alatt tisztában kellett lennie saját és társa magatartásának céljával, a szándékolt eredménnyel. Ezzel ellentétes következtetés a logika szabályaival és a fenti adatokkal sem volna összeegyeztethető.

Hangsúlyozni szükséges azt is, hogy - bár csakugyan kis számban - I.rendű vádlott vallomásain kívül olyan egyéb bizonyítékok is rendelkezésre álltak, amelyek II.rendű vádlott cselekvőségét, érintettségét bizonyították.

Mindenekelőtt ilyen bizonyíték volt a vádbeli napon a ruhaégetés II.rendű vádlott részéről történő végrehajtása, amit maga sem tagadott. **Tanú2** tanú a nyomozás során tett első vallomásában (nyomozati iratok III. kötet ...19. oldalán) ennek idejét házastársa elköltöztetéséhez kötötte. Az időpont meghatározásához további adalékul közölte, hogy az égetés október közepén, csütörtöki napon történt. Ezt a tanú egy hetente ismétlődő eseményhez - fodrászhoz járásához - kötötte. Az előadásában szereplő azonosítási pontok alapján behatárolható volt, hogy az eseményre - hangsúlyozandó, hogy II.rendű vádlott által sem vitatottan - 2010. október 14-én, csütörtöki napon került sor.

**Tanú2** vallomásával összefüggésével jelentőséggel bír az is, hogy a nyomozás során első kihallgatására a cselekményt követően mintegy másfél évvel, a bírósági kihallgatására pedig mintegy két és fél évvel került sor. Ilyen időtávlatból az események teljes pontossággal történő visszaidézése nyilvánvalóan nem volt elvárható. A 2012. április 3-án tett vallomása szerint 17.45 és 18.00 óra közötti időben ért haza, amikor már sötét volt. A tanú jóhiszeműségét nem megkérdőjelezve, vallomásában ellentét mutatkozott; a hazaérkezés és égetés

pontos időpontjának általa történő behatárolása ellentétben állt azzal az előadásával, hogy ebben az időpontban már sötétség uralkodott. Hangsúlyozta továbbá azt is, hogy a tűz eloltását követően magához vett egy ruhadarabot, amelyet világos helyre próbált vinni a felismerhetőség érdekében.

A másodfokú eljárásban becsatolt bizonyíték, az Országos Meteorológiai Szolgálat adatszolgáltatása szerint a vádbeli napon ...on a polgári szürkület 18 óra 36 perckor kezdődött, a navigációs szürkület pedig 19 óra ... perckor ért véget, melyet éjszakai sötétség követett. A **tanú2** tanúvallomásában szereplő sötétség tehát nem illeszkedett a hazaérkezés időpontjaként általa meghatározott 17 óra 45 és 18 óra közötti intervallumhoz.

**Tanú4** érdektelen tanú ugyancsak hétköznapi napra és 2010. év őszére tette ennek az eseménynek a megtörténtét, anélkül hogy az elkövetés időpontjával tisztában lett volna (nyomozati iratok III. kötet 1136. oldalán). Az általa elmondottak tehát összhangba hozhatók voltak **tanú2** vallomásával.

A fenti adatok megengedik a tűzgyújtás lényegesen későbbi időpontban történő meghatározását, az tehát akár 19 óra körüli időszakra is kitolódhatott. Ez az időpont pedig már nem összeegyeztethetetlen II.rendű vádlottnak az elkövetésben játszott szerepével.

II.rendű vádlottvédekezése arra irányult, hogy az általa felsorakoztatott tények alapján kizártnak váljon a pénzszállító autó elvitelében való részvételének lehetősége, az általa elmondottak szerint ugyanis a ruha égetésnek a rablást megelőző időpontban kellett volna történnie. A II.rendű vádlottvédekezésében szereplő tények megállapítására azonban a rendelkezésre álló bizonyítékok alkalmatlanok voltak. A további bizonyítás - az ... utcai és a ..., ... utcai helyszín bejárása, illetve az egyes távolságok megtételéhez szükséges út időtartamának tisztázása - is szükségtelen. Az események óta eltelt három és fél év távlatából nem várható olyan megalapozott adat, amely alkalmas lenne a fent kifejtettek cáfolatára. Ezért a másodfokú bíróság ez okból sem további bizonyítási cselekmény elvégzését, sem az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését nem találta indokoltnak.

Itt szükséges utalni a már említett **tanú2** és **tanú4**, valamint **tanú5** tanú vallomásának megbízhatóságára. **Tanú2** a cselekmény időpontjában II.rendű vádlottválófélben lévő házastársa volt. Ennek ellenére mind a nyomozás során, mind a bírósági tárgyaláson vallomását túlzásoktól, indulatoktól mentesen tette meg. Mértéktartó előadása illeszkedett az eljárás során feltárt egyéb bizonyítékokhoz is. Ezek az ismérvek jellemezték **tanú4**, illetve **tanú5** előadását is. A II.rendű vádlottáltal hivatkozott **tanú6** jelenlétét az érintett személyen kívül pedig **tanú4** is cáfolta (nyomozati iratok ...38. oldalán).

II.rendű vádlottvédekezésének további iránya a vagyoni helyzetének rendezettségére vonatkozott. Ezzel összefüggésben helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor alapvetően **tanú2** tanú vallomására volt figyelemmel. Eszerint a

vádbeli időszakban II.rendű vádlott bár rendelkezett jövedelemmel, ennek eredete még házastársa előtt is ismeretlen volt. Nem volt ok kételkedni az általa férje tartozásaival kapcsolatban elmondottakban sem, amit **tanú5** is alátámasztott.

II.rendű vádlottnak az elsőfokú ítéletben megállapított vagyoni helyzetét okirati bizonyíték is erősítette. A helyesbített tényállás szerint a Pécsi Városi Bíróság 7.B.898/2008/20. számú ítéletével csalás büntette miatt, mint bűnsegédet ítélete felfüggesztett szabadságvesztés mellett pénzmellékbüntetésre. A másodfokon eljáró Baranya Megyei Bíróság 2009. szeptember 24-én az első fokon alkalmazott pénzmellékbüntetést mellőzte; indokolása szerint II.rendű vádlottfoglalkozás nélküli, keresete nem ismert, vagyona nincs, ezért a pénzmellékbüntetés kiszabásának törvényi feltételei esetében hiányoznak. Ez a megállapítás összhangban áll **tanú2** vallomásával.

Helyesen járt el tehát az elsőfokú bíróság, amikor az anyagi helyzetnek sem II.rendű vádlott javára, sem terhére nem tulajdonított jelentőséget. Szükséges azonban azt is megjegyezni, hogy a rendszeres jövedelem, vagyon esetén sem zárható ki vagyon elleni bűncselekmény elkövetése.

Végül további lényeges, a védők érvelésében is központi helyet elfoglaló bizonyítékot jelentett a **sértett** vallomása. Az eljárás során tanúsított magatartásából az volt megállapítható, hogy vallomásának súlyával, jelentőségével mindvégig tisztában volt; csak olyan tényeket állított, amelyekben maga is bizonyos volt. Nem volt tetten érhető részéről semmiféle adat, tény eltitkolásának szándéka, az általa elmondottakat túlzásoktól mentesség jellemezte, nem volt a vallomásának olyan eleme, amelyet az eljárás során objektív bizonyíték cáfolt volna. Ellenkezőleg, az általa előadottak a további bizonyítékokkal összhangban álltak.

A bűncselekmény napján (2010. október 14.) történt kihallgatásakor (nyomozati iratok III. kötet 1044-1045. oldalain) az elkövetőről a következő személyleírást adta: „A férfi kb. 170 cm magas lehetett, sportos, erős testalkatú”; „a bőre színe fehér volt, azonban az arcvonásai kissé cigányosak voltak”; sötét bőrszínről tehát a védői érveléssel szemben nem beszélt. „Az orra kifejezetten lapos volt, mintha «bokszer» korábban szétvert orra lett volna”; „a száját nem tudtam jól megfigyelni, így azt nem tudnám leírni; az arcot, ha újra látnám, talán felismerném; a szeme színére nem emlékszem”; „hangszíne teljesen átlagos volt, talán kissé hadart”.

A következő alkalommal, 2010. október 26-án (nyomozati iratok III. kötet 1048. oldalán) tett nyilatkozata szerint: „...igazából arcról nem is igazán ismerném fel a támadómat”; „az egész nagyon gyorsan történt, pár másodperc volt, és én meg voltam ijedve”; „hogya az utcán szembe jönne velem, akkor sem biztos, hogy felismerném”; „a hangjáról sem ismerném fel szerintem, mert halkan és hadarva is beszélt”; „a személy kb. 30-35 éves lehetett, 170-175 cm magas, sportos testalkatú, fehér bőrű. Kerek arca volt, és jellegzetes lapos, széles orra; egy szürke színű kapucnis felső volt rajta, a kapucni a fejére volt húzva, és össze volt húzva a fején”.

Végül 2012. április 25-én a tanú azt mondta (nyomozati iratok III. kötet 1052-1053. oldalain), „olyan 30 év körüli, fehér bőrű férfi”; „az arca kerek volt és széles, laposabb orra volt”; „nem biztos, hogy az arcáról felismerném”; „mivel halkan beszélt, így a hangjáról nem valószínű, hogy felismerném”.

2012. április 25-én a felismerésre bemutatáskor (III. kötet 1058. oldalán) a tanú azt mondta, hogy „az elkövetőnek kerek arca volt, mint a 4. és 2. táblát tartónak, az orra viszont olyasmi formájú volt, mint a 2. táblát tartóé”. A 2. táblát II.rendű vádlotttartotta.

Az elsőfokú bíróság a felismerés eredményét bizonyítékként nem értékelte, nyilván a felismerésben való bizonyosság alacsony (10-20%) foka miatt. A sértettől az elkövető felismerése el sem volt várható, hiszen felfokozott idegállapotban, rövid ideig észlelte olyan körülmények között, hogy fejére kapucni volt húzva, ami haját és arcának egy részét is eltakarta. Ugyanakkor az elkövetőről adott személyleírása, annak valamennyi jellegzetessége vonatkoztatható volt II.rendű vádlottra. A kb. 170 cm, tehát alacsony testmagasság, - különösen a felismerés során készített felvétel alapján - a sportos, erős testalkat is megfelelt II.rendű vádlottismertető jegyeinek. A bőr fehér színe, az arc kerekése, az orr szokványostól eltérő, figyelemfelkeltő jellege ugyancsak megállapítható volt. Az elkövető beszédmódjának halk és hadaró jellege - amint erre az elsőfokú bíróság is utalt - szintén nem volt ellentétes a II.rendű vádlottbeszédstílusával.

A személyleírás során közölt adatok tehát nem zárták ki II.rendű vádlottat a lehetséges elkövetők közül, éppen ellenkezőleg, az elkövetőről adott leírás minden, az elkövetés rövid ideje alatt megfigyelhető sajtosága illet II.rendű vádlottra. Ilyen adatok alapján - szemben a védői állásfoglalással - a sértett vallomása sokkal inkább terhelő, mint a bűnösség megállapítása ellen szóló bizonyítékként volt értékelhető.

-----

A tényállás 2. pontjában leírtakkal összefüggésben a III.r. vádlott ténybeli beismerő vallomása, az intézkedés alá vont személyeken kívül a jelenlévő valamennyi tanú egybehangzó, egymást kiegészítő, ekként egymást megerősítő vallomása alapján kétséget kizáró módon megállapítható volt, hogy I.rendű vádlottintézkedése nem a rendőri jelentésben leírt módon és körülmények között folyt le. Ezt bizonyította az a további tény is, hogy az intézkedés alá vont személy (tanú7) szabálysértési felelősségét utóbb a helyszínen tanúsított magatartása miatt megállapították.

Az ekként kiegészített, illetve helyesbített tényállást a másodfokú bíróság megalapozottnak találta, és a Be.352.§ (2) bekezdése alapján irányadónak tekintette a fellebbezési eljárásban is.

-----

A tényállásból az elsőfokú bíróság helyesen következtetett mind I.rendű vádlott, mind II.rendű vádlottbüntetőjogi felelősségére.

A felmentést célzó fellebbezések tehát nem voltak megalapozottak.

Amint erre a fellebbviteli főügyészség képviselője is utalt, az elsőfokú bíróság részletes indokolás mellett megalapozottan foglalt állást az időbeli hatály kérdésében is. Nem tévedett, amikor mindkét vádlott vonatkozásában az elbíráláskor hatályos büntető törvénykönyvet alkalmazta, a feltételes szabadságra bocsátásra vonatkozó kedvezőbb szabályok érvényre juttatása érdekében.

A 4/1998. számú jogegységi határozat tartalma - annak ellenére, hogy az a dolog elleni erőszakkal elkövetett lopásra vonatkozott - a körülmények egyezősége miatt alkalmazandó a szóban forgó esetre is. A határozat szerint a dolog elleni erőszakkal elkövetett lopás kísérletét valósítja meg, aki a lopás tárgyát az annak védelmére vagy megőrzésére szolgáló készülékkel (zárral) együtt birtokba veszi, de tettenérés vagy más körülmény folytán azokat nem törli fel.

Az eljárás tárgyát képező ügyben ugyanerről volt szó azzal a különbséggel, hogy az elkövetők az elvétel erőszakos jellege miatt lopás helyett a rablás kísérletét valósították meg. A rablás tárgyát, a pénzszállító autót, benne a pénztartó kazettákkal II.rendű vádlott birtokba vette, a készpénz védelmére szolgáló eszközöket azonban a festékpátron felrobbanása miatt nem sikerült feltörnie. Helyesen minősítette e körülmény miatt az elsőfokú bíróság a vádlottak cselekményét rablás bűntette kísérletének.

Amint erre I.rendű vádlottvédője is utalt, a BH 230/2009. számú eseti döntésben a Legfelsőbb Bíróság kifejezetten kimondta, hogy a rendőri jelentések közokiratnak minősülnek, hiszen igazolják a bennük megjelenített intézkedések megtörténtét. Az ilyen dokumentummal összefüggésben a közokirat-hamisítás bűntette tehát a hivatalos személy által elkövethető.

A másodfokú bíróság a védői érvelésre figyelemmel vizsgálta a rablás vonatkozásában a Btk.17.§ (3) bekezdésében megfogalmazott önkéntes elállás megállapíthatóságát is. Az ítélezési gyakorlat szerint az elállás akkor önkéntes, ha a megkezdett bűncselekmény befejezésétől történő visszalépés döntően belső motivációból eredő elhatározásból származik. Ez a helyzet áll fenn akkor, amikor az elkövetőnek - külső körülményektől nem akadályozva - minden lehetősége megvolna a bűncselekmény zavartalan befejezésére, ennek ellenére hagy fel az elkövetési magatartás folytatásával (BH 1/2011. számú eseti döntés). A szóban forgó ügyben azonban a bűncselekmény befejezése nem belső motivációból eredő elhatározásból, hanem egyéb, a vádlottakon kívülálló, általuk előre nem látott ok miatt maradt el. A kazetta váratlan felrobbanása indította II.rendű vádlottat arra, hogy társával a felfedezés elkerülése érdekében a helyszínről minél előbb távozzon.

A kifejtettek miatt a vádlottak büntetőjogi felelősségét érintő önkéntes elállás megállapítására jogi lehetőség nem volt.

Nem tévedett ezért az elsőfokú bíróság, amikor a tényállás 1. pontjában szereplő cselekményt a jelenleg hatályos büntető törvénykönyv szerint a Btk.365.§ (1) bekezdés a) pontjában meghatározott, a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő és a (4) bekezdés a) pontja szerint büntetendő rablás büntette kísérletének minősítette. Az elkövetői alakzat vádlottak szerinti meghatározása is mindenben megfelelt a törvényi előírásoknak. Helyesen állapította meg ezzel halmazatban a tényállás 2. pontjában írt cselekmény alapján I.rendű vádlotterhére a társtettesként elkövetett, a Btk.343.§ (1) bekezdésének c) pontjában meghatározott közokirat-hamisítás bűntettét.

-----

I.rendű vádlottvonatkozásában az irányadó (halmazati) büntetési tételkeret 5-20 évig terjedő szabadságvesztés volt, amelynek középértéke 12 év 6 hó; II.rendű vádlott esetében a büntetési tétel 5-15 évig terjedő szabadságvesztés, ennek középértéke 10 év.

A büntetés kiszabásánál irányadó körülményeket az elsőfokú bíróság ugyan nagyobb részt helyesen tárta fel, azokat azonban nem tényleges súlyuknak megfelelően értékelte. Különösen akkor tévedett, amikor a büntetőjogi felelősség súlyát I.rendű és II.rendű vádlott esetében azonos mértékűnek ítélte.

A bűnösségi körülmények helyesbítése, de különösen azok súlyának átértékelése miatt indokolt volt ismételt számbavételük.

I.rendű vádlottvonatkozásában súlyosító körülmény a rablás esetében az ilyen jellegű bűncselekmények gyakorisága, valamint az a tény, hogy azt rendőrként valósította meg, olyan személyként, akinek a feladata, hivatása éppen az ilyen jellegű magatartások megakadályozása lett volna.

Ezzel szemben nagyszámú és jelentős súlyú enyhítő körülmények voltak feltárhatók e bűncselekmény vonatkozásában. Ilyen volt mindenekelőtt a lényeges enyhítő hatással járó kísérlet és bűnsegély együttes megállapíthatósága. Hasonlóképpen büntetlen előélete, továbbá nagy nyomatékka a saját, illetve a társa büntetőjogi felelősségének megállapítását nagy fokban előmozdító beismerő vallomásai. Javára kellett értékelni a három és fél évet elérő időmúlás tényét, amelyből több mint két éven keresztül a legszigorúbb kényszerintézkedés hatálya alatt állt.

II.rendű vádlottvonatkozásában súlyosító körülmény volt az ilyen jellegű bűncselekmények gyakorisága, a visszaesőnek nem minősülő bűnismétlés ténye, és nagy nyomatékka a felfüggesztett szabadságvesztés próbaideje alatti bűnelkövetés.

Ezzel szemben enyhítő körülmény a bűncselekmény kísérleti szakban maradása, a számottevő időmúlás, azonosan a fentebb írtakkal, valamint az egy kiskorú gyermek eltartásáról való gondoskodás.

E körülményeket áttekintve a másodfokú bíróság úgy látta, hogy az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetések némileg szigorúak, nem igazodnak a súlyosabb bűncselekményben betöltött eltérő szerepvállaláshoz, valamint a büntetéskiszabási körülmények vádlottak közötti különbözőségéhez. A másodfokú bíróság ezért a szabadságvesztés tartamát mindkét vádlott esetében - a rendelkező részben írt eltérő mértékben - enyhítette.

A másodfokú bíróság orvosolta a fellebbviteli főügyészség által is jelzett, a büntetés kiszabása során észlelt további hibát is; ennek megfelelően a Btk. szóhasználatát követve a szabadságvesztés tartamáról, majd a végrehajtás fokozatáról rendelkezett.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a kiszabott szabadságvesztés végrehajtási fokozatát fegyházban, azonban a jogszabályhelyet tévesen hívta fel; azt a másodfokú bíróság a Btk.37.§ (3) bekezdés a/ad) pontjára helyesbítette.

Tévesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor nem ítélte meg a **magánfél**1. magánfél által törvényesen előterjesztett polgári jogi igényt, annak ellenére sem, hogy a magánfél beadványában hiánytalanul és helyesen szerepeltek az ehhez szükséges adatok. A megrongált lemezkazetta értékét a posta a nyomozás során 149.000 forintban, a bírósági szakban ennél alacsonyabb összegben, 117.238 forintban határozta meg. A kárigény eltúlzott jellegére nem merült fel adat. A másodfokú bíróság ezért a Be.335.§ (1) bekezdésében szereplő, az elterjesztett polgári jogi igény elbírálását előíró rendelkezésre is figyelemmel a károkozás idején hatályos Ptk.339.§ (1) bekezdése alapján egyetemleg kötelezte a vádlottakat az okozott rongálási kár a megfizetésére. A kamatokról a Ptk.301.§ (1) bekezdése alapján rendelkezett, míg a le nem rótt illeték viseléséről az illetékekről szóló 1990. évi XCII. törvény 42.§ (1) bekezdés a) pontja, valamint a 6/1986. IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján határozott.

A kifejtetteknek megfelelően a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének a szabadságvesztés kiszabását, valamint a polgári jogi igényt érintő részét a Be.372.§ (1) bekezdés alapján mind I.rendű, mind II.rendű vádlottvonatkozásában megváltoztatta; míg egyéb törvényes rendelkezéseit a Be.371.§ (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

A kiszabott szabadságvesztés tartamába a Btk.92.§ (1) és (2) bekezdése alapján mindkét vádlott vonatkozásában beszámította az előzetes fogvatartásban töltött további időt.

II.rendű vádlottat a Be.381.§ (1) bekezdése alapján kötelezte a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

P é c s, 2014. május 29.

Dr.Krémer László s.k. a tanács elnöke, Dr.Halász Etelka s.k. előadó bíró, Dr.Túri Tamás s.k. bíró

A Zalaegerszegi Törvényszék 3.B.4/2013/43. számú ítéletének I.rendűés II.rendű vádlottra vonatkozó része a Pécsi Ítéltábla Bf.II.9/2014/17. számú ítélete folytán - az abban foglalt változtatásokkal - a 2014. évi május hó 29. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

Dr.Krémer László s.k.  
a tanács elnöke